

31978L0632

L 206/26

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

29.7.1978.

KOMISIJAS DIREKTĪVA**(1978. gada 19. maijs),**

ar ko tehnikas attīstībai pielāgo Padomes Direktīvu 74/60/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu iekšējo apdari (pasažieru salona iekšējām detaļām, kas nav iekšējie atpakaļskata spoguļi, vadības ierīču izvietojumu, jumtu vai atbīdāmu jumtu, sēdekļu atzveltnēm un pakaļējām daļām)

(78/632/EEK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

2. pants

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 70/156/EEK (1970. gada 6. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu⁽¹⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Pievienošanās aktu, un jo īpaši tās 11., 12. un 13. pantu,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 74/60/EEK (1973. gada 17. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu iekšējo apdari (pasažieru salona iekšējām detaļām, kas nav iekšējie atpakaļskata spoguļi, vadības ierīču izvietojumu, jumtu vai atbīdāmu jumtu, sēdekļu atzveltnēm un pakaļējām daļām)⁽²⁾,

tā kā, ņemot vērā gūto pieredzi un jaunākos sasniegumus, tagad ir iespējams prasības pielāgot tuvāk faktiskajiem testēšanas apstākļiem;

tā kā šīs direktīvas pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Komiteja to direktīvu pielāgošanai tehnikas attīstībai, kuras attiecas uz tehnisko šķēršļu atcelšanu tirdzniecībā mehānisko transportlīdzekļu nozarē,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 74/60/EEK pielikumus groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

⁽¹⁾ OV L 42, 23.2.1970., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 38, 11.2.1974., 2. lpp.

1. No 1979. gada 1. janvāra dalībvalstis, pamatojoties uz mehānisko transportlīdzekļu iekšējo apdari (pasažieru salona iekšējām detaļām, kas nav iekšējie atpakaļskata spoguļi, vadības ierīču izvietojumu, jumtu vai atbīdāmu jumtu, sēdekļu atzveltnēm un pakaļējām daļām), nedrīkst:

— atteikt EEK tipa apstiprinājuma piešķiršanu, izdot Direktīvas 70/156/EEK 10. panta 1. punkta pēdējā ievilkumā minēto dokumentu vai piešķirt valsts tipa apstiprinājumu kāda tipa transportlīdzeklim, vai

— aizliegt transportlīdzekļu ekspluatācijas sākšanu, ja šāda transportlīdzekļa vai transportlīdzekļu tipa iekšējā apdare (pasažieru salona iekšējās detaļas, izņemot iekšējos atpakaļskata spoguļus, vadības ierīču izvietojums, jumts vai atbīdāms jumts, sēdekļu atzveltnes un pakaļējās daļas) atbilst noteikumiem Direktīvā 74/60/EEK, kura grozīta ar šo direktīvu.

2. No 1979. gada 1. janvāra dalībvalstis:

— vairs nedrīkst izdot Direktīvas 70/156/EEK 10. panta 1. punkta pēdējā ievilkumā minēto dokumentu par tāda tipa transportlīdzekli, kura iekšējais apdare (pasažieru salona iekšējās detaļas, izņemot iekšējos atpakaļskata spoguļus, vadības ierīču izvietojums, jumts vai atbīdāms jumts, sēdekļu atzveltnes un pakaļējās daļas) neatbilst noteikumiem Direktīvā 74/60/EEK, kura grozīta ar šo direktīvu,

— drīkst atteikt valsts tipa apstiprinājuma piešķiršanu par tāda tipa transportlīdzekli, kura iekšējā apdare (pasažieru salona iekšējās detaļas, izņemot iekšējos atpakaļskata spoguļus, vadības ierīču izvietojums, jumts vai atbīdāms jumts, sēdekļu atzveltnes un pakaļējās daļas) neatbilst noteikumiem Direktīvā 74/60/EEK, kas grozīta ar šo direktīvu.

3. No 1982. gada 1. oktobra dalībvalstis var aizliegt sākt tādu transportlīdzekļu ekspluatāciju, kuru iekšējā apdare (pasažieru salona iekšējās detaļas, izņemot iekšējos atpakaļskata spoguļus, vadības ierīču izvietojums, jumts vai atbīdāms jumts, sēdekļu atzveltnes un pakaļējās daļas) neatbilst noteikumiem Direktīvā 74/60/EEK, kura grozīta ar šo direktīvu.

3. pants

Dalībvalstīs stājas spēkā noteikumi, kas vajadzīgi, lai ne vēlāk kā 1979. gada 1. janvārī izpildītu šīs direktīvas prasības, un dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1978. gada 19. maijā

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Etienne DAVIGNON

PIELIKUMS

PADOMES 1973. GADA 17. DECEMBRA DIREKTĪVAS 74/60/EEK PIELIKUMU GROZĪJUMI

I PIELIKUMS

DEFINĪCIJAS, EEK APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMI UN SPECIFIKĀCIJAS

Pielikuma 2.6. punktu izsaka šādi:

“plūsmas līnija” ir līnija, ko veido transportlīdzekļa sānu logu caurspīdīgā apakšējā kontūra;

Pielikuma 2.7. punktu izsaka šādi:

“kabriolets” ir transportlīdzeklis, kuram dažās konfigurācijās nav cietas virsbūves daļas virs plūsmas līnijas, izņemot priekšējos jumta balstus un/vai apgāšanās aizsargstienus un/vai drošības jostu stiprinājuma vietas;

Pielikuma 2.8. punktu izsaka šādi:

“transportlīdzeklis ar atbīdāmu jumtu” ir transportlīdzeklis, kuram var atlocīt vai atvērt jumtu vai tā daļu, atstājot esošos transportlīdzekļa konstrukciju elementus virs plūsmas līnijas;

Pielikuma 2.9. punktu izsaka šādi:

“saliekams (nolaižams) sēdekļis” ir papildu sēdekļis, kas paredzēts neregulārai lietošanai un ko parasti saloka, lai atbrīvotu eju.

Pielikuma 5.3. punktu izsaka šādi:

Citi iekšējās apdares elementi pasažieru salonā, kas novietoti priekšā šķērsplaknei, kura šķērso aizmugures sēdekļos novietotā manekena rumpja atskaites līniju.

Pielikuma 5.3.1. punktu izsaka šādi:

Darbības joma

Tālāk 5.3.2. punktā minētās prasības attiecas uz vadības rokturiem, svirām, pogām un jebkādiem citiem izvirzītiem objektiem, kas nav iepriekšminēti 5.1. un 5.2. punktā (skatīt arī 5.3.2.2. punktā).

5.3.2. punktu izsaka šādi:

Prasības

Ja 5.3.1. punktā minētās ierīces ir novietotas tā, ka transportlīdzeklī sēdošie ar tām var saskarties, tās atbilst 5.3.2.1. līdz 5.3.4. punktā minētajām prasībām. Ja tām var pieskarties sfērā ar 165 mm diametru un tās atrodas virs priekšējo sēdekļu zemākā H punkta (skatīt IV pielikumu) un priekšā šķērsplaknei, kura šķērso aizmugures sēdekļi novietotā manekena rumpja atskaites līniju, un ārpus zonām, kas noteiktas 2.3.1. un 2.3.2. punktā, – uzskata, ka šīs prasības ir izpildītas, ja:

Pielikuma 5.3.3. punktu izsaka šādi:

Šā pielikuma 5.3.2.3. punkta prasības neattiecas uz grīdā iebūvētu rokasbremzes sviru; šādām svirām, ja jebkuras to daļas augstums atbrīvotā stāvoklī ir virs horizontālās plaknes, kura šķērso priekšējo sēdekļu zemāko H punktu (skatīt IV pielikumu), sviras šķērsriezuma laukums ir vismaz 6,5 cm², ko mēra horizontālā plaknē, ne vairāk kā 6,5 mm no tālākās izvirzītās daļas (ko mēra vertikālā virzienā). Liekuma rādiusam ir jābūt vismaz 3,2 mm.

Aiz 5.3.4. punkta pievieno šādu punktu:

5.3.4.1. Sastāvdaļām, kas uzmontētas uz jumta, bet kas nav daļa no jumta konstrukcijas, piemēram, rokturiem, lampiņām un saules aizsegumiem, u.c., liekuma rādiuss ir vismaz 3,2 mm un turklāt izvirzīto detaļu platums nav mazāks kā to izvirzījums uz leju; alternatīvi, šīs sastāvdaļas iztur enerģijas izkliedēšanas testu saskaņā ar III pielikuma prasībām.

Pielikuma 5.4.2.1. punktu izsaka šādi:

Tā jumta iekšējās virsmas daļa, kas atrodas virs transportlīdzeklī sēdošajiem vai tiem priekšā, nav bīstami raupja vai ar asām malām, kas vērstas uz aizmuguri vai uz leju. Izvirzīto daļu platums ir ne mazāks kā to izvirzījums uz leju, un malu liekuma rādiuss ir vismaz 5 mm. Jo īpaši cietais jumta ribojums, izņemot stikloto virsmu augšējo šķērsstieni un durvju rāmjus, nav izvirzīts uz priekšu vairāk kā 19 mm.

Pielikuma 5.4.2.2. punktu izsaka šādi:

Ja jumta ribojums neatbilst 5.4.2.1. punkta prasībām, tam ir jāiztur enerģiju izkliedēšanas tests saskaņā ar III pielikuma prasībām.

Pielikuma 5.4.2. punktam pievieno:

5.4.2.3. Metāla stieplēm, kuras izstiepj griestu iekšējo apšuvumu un saules aizsegu rāmjus, ir jābūt ar maksimālo diametru 5 mm vai jāspēj absorbēt enerģiju, kā noteikts III pielikumā. Saules aizsegu rāmjū mīkstie apdares elementi atbilst 5.3.4.1. punkta prasībām.

Pielikuma 5.5. punktu izsaka šādi:

Transportlīdzekļi ar atbīdāmu jumtu.

Pielikuma 5.5.1.1. punktu izsaka šādi:

Uz transportlīdzekļiem ar atbīdāmu jumtu, kad jumts ir aizvērtā stāvoklī, attiecas šādas prasības un iepriekš 5.4. punktā minētās prasības.

Pielikuma 5.5.1.2.2. punktu izsaka šādi:

To virsma beidzas ar noapaļotām malām, un to liekuma rādiusi ir vismaz 5 mm.

Pielikuma 5.6. punktu izsaka šādi:

“Kabrioleti”.

Pielikuma 5.6.1. punktu izsaka šādi:

Attiecībā uz kabrioletiem, tikai apgāšanas aizsargstieņa augšpusē apakšējā daļa un priekšējā stikla rāmis visos tā parastajos izmantošanas stāvokļos atbilst 5.4. punkta prasībām. Saliekamo stieņu vai savienojumu sistēmai, ko izmanto mīksta jumta atbalstīšanai, ja tā atrodas virs transportlīdzeklī sēdošajiem vai to priekšā, nav bīstami raupju virsmu vai asu malu, kas izvirzītas uz aizmuguri vai uz leju.

Pielikuma 5.6.2. punktu svītros.

Pielikuma 5.7. punktu izsaka šādi:

Sēdekļu pakaļējās daļas nostiprinātas pie transportlīdzekļa.

Pielikuma 5.7.1.2.3. punktu izsaka šādi:

Galvas triecienu zonā ārpus 5.7.1.2.1. līdz 5.7.1.2.2. punktā, ieskaitot, noteiktajām robežām sēdekļa korpuss ir polsterēts, lai izvairītos no galvas tieša kontakta ar to: un šajās zonās liekuma rādiuss ir vismaz 5 mm. Šīs detaļas alternatīvi var atbilst enerģijas izkliedēšanas prasībām, kas precizētas III pielikumā.

Pielikuma 5.7.2. punktu izsaka šādi:

Šīs prasības neattiecas uz aizmugurējiem sēdekļiem, sēdekļiem, kas vērsti uz sāniem vai atpakaļ, ar atzveltnēm kopā sastiprinātiem sēdekļiem vai saliekamiem (nolaižamiem) sēdekļiem. Ja sēdekļu, galvas turētāju un to atbalstu triecienu zonas iekļauj detaļas, kas klātas ar materiālu, kurš ir mīkstāks nekā A nostiprinājuma cietība 50, iepriekšminētās prasības, izņemot tās, kuras attiecas uz III pielikumā aprakstīto enerģijas izkliedēšanu, attiecas tikai uz cietajām detaļām.

Pielikuma 5.8. punkts kļūst par 5.8.1. punktu.

Jauno 5.8. punktu izsaka šādi:

Cita neprecizēta apdare.

II PIELIKUMS

GALVAS TRIECIENA ZONAS NOTEIKŠANA

Pielikuma 2.2. punktu izsaka šādi:

Katrai dimensijai nosaka visus saskares punktus, kas atrodas uz priekšu no H punkta, – no centrālā punkta līdz galvas augšai, ko vien iespējams izmērīt ar mēraparatūru transportlīdzekļa iekšējos izmēros.

Ja zveltņgalva, kuras roka noregulēta minimālajā garumā, no H punkta daļēji aplāj priekšējo sēdekli, šai konkrētajai darbībai nenosaka saskares punktu.

Pielikuma 2.3. punktu izsaka šādi:

Nostādot mēraparatūru vertikāli, nosaka iespējamās saskares punktus, griežot to uz priekšu un atpakaļ caur visiem vertikālo plakņu lokiem līdz 90° leņķim katrā pusē transportlīdzekļa gareniskajai vertikālajai plaknei, kas šķērso H punktu.

III PIELIKUMS

ENERĢIJU IZKLIEDĒJOŠU MATERIĀLU TESTĒŠANAS PROCEDŪRA

Svītro 1.3.3. punkta tekstu. Punkta numuru liek iekavās.

Pielikuma 1.4.1. punktu izsaka šādi:

Katrā testējamās virsmas triecienu punktā triecienu virziens ir pieskare II pielikumā aprakstītās mēraparatūras zveltņgalvas trajektorijai.

Lai testētu I pielikuma 5.3.4.1. un 5.4.2.2. punktā minētās detaļas, turpina pagarināt mēraparatūras roku, līdz tā saskaras ar aplūkojamo detaļu, līdz 1000 mm robežai starp centrālo punktu un iekārtas galvu. Tomēr uz jebkuru 5.4.2.2. punktā minētu jumta ribojumu, ar ko nevar būt saskares, turpina attiekties I pielikuma 5.4.2.1. punkta prasības, izņemot prasības saistībā ar izvīzītās daļas augstumu.

IV PIELIKUMS

Šā pielikuma tekstu aizstāj ar šādu tekstu:

METODE, KĀ NOTEIKT H PUNKTU UN FAKTISKO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI UN PĀRBAUDĪT PUNKTU R UN H RELATĪVO NOVIETOJUMU, KĀ ARĪ ATTIECĪBU STARP PROJEKTĒTO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI UN FAKTISKO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI

1. DEFINĪCIJAS

1.1. **H punkts**

“H” punkts, kas norāda sēdoša pasažiera atrašanās vietu pasažieru salonā, ir punkts, kurā gareniskā vertikālā plaknē ir krustojums iedomātas rotācijas asij starp cilvēka auguma (atveido 3. punktā minētais manekens) augšstilbu un rumpi.

1.2. **R punkts vai sēdvietas atskaites punkts**

“R punkts” vai “sēdvietas atskaites punkts” ir atskaites punkts, ko precizē transportlīdzekļa ražotājs:

1.2.1 kuram ir koordinātes, kas noteiktas saistībā ar transportlīdzekļa konstrukciju;

1.2.2 kurš atbilst teorētiskajam rumpja/augšstilbu griešanās punkta (H punkta) stāvoklim vadītāja sēdekļa zemākajā un vistālāk uz aizmuguri vērstajā stāvoklī, vai lietošanas stāvoklī, ko katrai precizētajai sēdvietai norādījis transportlīdzekļa ražotājs.

1.3. **Sēdekļa atzveltnes leņķis**

“Sēdekļa atzveltnes leņķis” ir sēdekļa atzveltnes slīpums attiecībā pret vertikāli.

1.4. **Faktiskais sēdekļa atzveltnes leņķis**

“Faktiskais sēdekļa atzveltnes leņķis” ir leņķis, ko veido vertikāle caur H punktu ar rumpja atskaites līniju cilvēka ķermenim, ko pārstāv 3. punktā aprakstītais manekens.

1.5. **Projektētais sēdekļa atzveltnes leņķis**

“Plānotais sēdekļa atzveltnes leņķis” ir leņķis, ko noteicis transportlīdzekļa ražotājs:

1.5.1 kurš nosaka sēdekļa atzveltnes leņķi vadītāja sēdekļa zemākajā un vistālāk uz aizmuguri vērstajā stāvoklī, vai lietošanas stāvoklī, ko katrai precizētajai sēdvietai norādījis transportlīdzekļa ražotājs;

1.5.2 kuru R punktā veido vertikāle un rumpja atskaites līnija; un

1.5.3 kurš teorētiski atbilst faktiskajam sēdekļa atzveltnes leņķim.

2. PUNKTU H UN FAKTISKO SĒDEKĻU ATZVELTŅU LEŅĶU NOTEIKŠANA

2.1. Punktu H un faktisko sēdekļa atzveltnes leņķi nosaka katrai transportlīdzekļa ražotāja precizētajai sēdvietai. Ja sēdvietas vienā rindā var uzskatīt par līdzīgām (sols, vienādi sēdekļi u.c.), tad katrai sēdekļu rindai nosaka tikai vienu punktu H un vienu faktisko sēdekļa atzveltnes leņķi, 3. punktā aprakstīto manekenu nosēdinot vietā, kuru uzskata kā raksturīgu rindas vietai. Šī vieta ir:

2.1.1 priekšējā rindā – vadītāja sēdekļis;

2.1.2 aizmugurējā rindā vai rindās – papildu sēdekļis.

2.2. Nosakot H punktu un faktisko sēdekļa atzveltnes leņķi, aplūkojamo sēdekli novieto vadītāja sēdekļa zemākajā un vistālāk uz aizmuguri vērstajā stāvoklī, vai lietošanas stāvoklī, ko katrai precizētajai sēdvietai norādījis transportlīdzekļa ražotājs. Ja sēdekļa atzveltnes slīpums ir pielāgojams, to fiksē, kā precizējis ražotājs, vai, ja šādu specifikāciju nav, tad stāvoklī, kas atbilst faktiskajam sēdekļa atzveltnes leņķim, kas iespējami tuvāks 25°.

3. MANEKENA APRAKSTS

3.1. Izmanto trīsdimensiju manekenu, kura masa un forma atbilst pieauguša vīrieša augumam. Šāds manekens ir norādīts šā pielikuma papildinājuma 1. un 2. attēlā.

3.2. Manekenu veido:

- 3.2.1divas sastāvdaļas, viena imitē auguma muguru un otra – sēžamvietu, tās nostiprinātas uz ass, kas ir rotācijas ass starp rumpi un augšstilbu. Šis ass krustojums ar sēdvietas vertikālo vidējo garenisko plakni nosaka H punktu;
  - 3.2.2divas sastāvdaļas, kas imitē kājas un ir aksiāli pievienotas sastāvdaļai, kura imitē sēžamvietu; un
  - 3.2.3divas sastāvdaļas, kas imitē pēdas un ar aksiāliem savienojumiem, kuri imitē potītes, savienotas kājām.
  - 3.2.4Turklāt sastāvdaļai, kas imitē auguma sēžamvietu, uzstāda līmeņrādi, ar kuru var pārbaudīt tās šķērso novirzi.
- 3.3. Auguma segmentu smagumus pievieno punktos, kas atbilst attiecīgiem smaguma centriem, izveidojot manekena kopējo masu līdz $75 \text{ kg} \pm 1 \%$. Informācija par dažādo masas sadalījumu ir sniegta šā pielikuma papildinājuma 2. attēla tabulā.
- 3.4. Manekena atskaites līniju veido taisna līnija, kas šķērso locītavu starp augšstilbu un rumpi, un teorētisko locītavu starp kaklu un krūšu kurvi (skatīt šā pielikuma papildinājuma 1. attēla tabulu).

4. MANEKENA UZSTĀDĪŠANA

Trīsdimensiju manekenu uzstāda šādi:

- 4.1. Transportlīdzekli novieto uz horizontālas plaknes un sēdekļus noregulē, kā noteikts 2.2. punktā;
- 4.2. Testējamo sēdekli aplāj ar auduma gabalu, lai būtu vieglāk pareizi uzstādīt manekenu;
- 4.3. Manekenu novieto uz attiecīgā sēdekļa, lai tā aksiālā ass būtu perpendikulāri pret transportlīdzekļa garenisko vidusplakni;
- 4.4. Manekena pēdas novieto šādi:
  - 4.4.1Priekšējos sēdekļos tā, lai līmeņrādis, ar ko pārbauda manekena sēdekļa šķērso novirzi, būtu vērsts horizontāli;
  - 4.4.2Aizmugurējos sēdekļos cik tālu vien iespējams, lai tās saskartos ar priekšējiem sēdekļiem. Ja pēdas balstās uz grīdas dažādos līmeņos, tad pēda, kas pirmā saskaras ar priekšējo sēdekli, ir atskaites punkts un otru pēdu novieto tā, lai līmeņrādis, ar ko pārbauda manekena sēdvietas šķērso novirzi, būtu vērsts horizontāli;
  - 4.4.3Ja punkts H ir noteikts sēdekļa centrā, tad pēdas novieto katru savā tuneļa pusē;
- 4.5. Uz kājām novieto smagumus, novieto horizontāli līmeni, pēc kura pārbauda manekena sēdvietas šķērso novirzi, un augšstilbu smagumus novieto uz sastāvdaļas, kas veido manekena sēdvietu;
- 4.6. Prom no sēdekļa atzveltnes manekenu pārvieto ar šarnīra stieni, un manekena muguras daļu saliec uz priekšu. Pa transportlīdzekļa sēdekli manekenu pārvieto, to bīdot uz sēdvietu, līdz rodas pretestība, pēc tam manekena muguru atbalsta pret sēdekļa atzveltni;
- 4.7. Divas reizes manekenam pieliek horizontālu slodzi $10 \pm 1 \text{ daN}$. Slodzes pielikšanas virziens un punkts ir norādīts ar melnu bultu papildinājuma 2. attēlā;
- 4.8. Sēdvietas smagumus uzliek uz labās un kreisās puses, un tad vietā noliek rumpja smagumus. Manekena šķērslīmeni notur horizontālu;
- 4.9. Manekena šķērsvirzienu noturot horizontālu, tā muguru noliek uz priekšu, līdz rumpja smagumi ir virs H punkta, tā kā vairs nav berzes ar sēdekļa atzveltni;
- 4.10.Manekena muguru uzmanīgi virza atpakaļ, – un tas ir uzstādīts. Manekena šķērslīmenis ir horizontāli. Ja tā nav, iepriekšminēto procedūru atkārto.

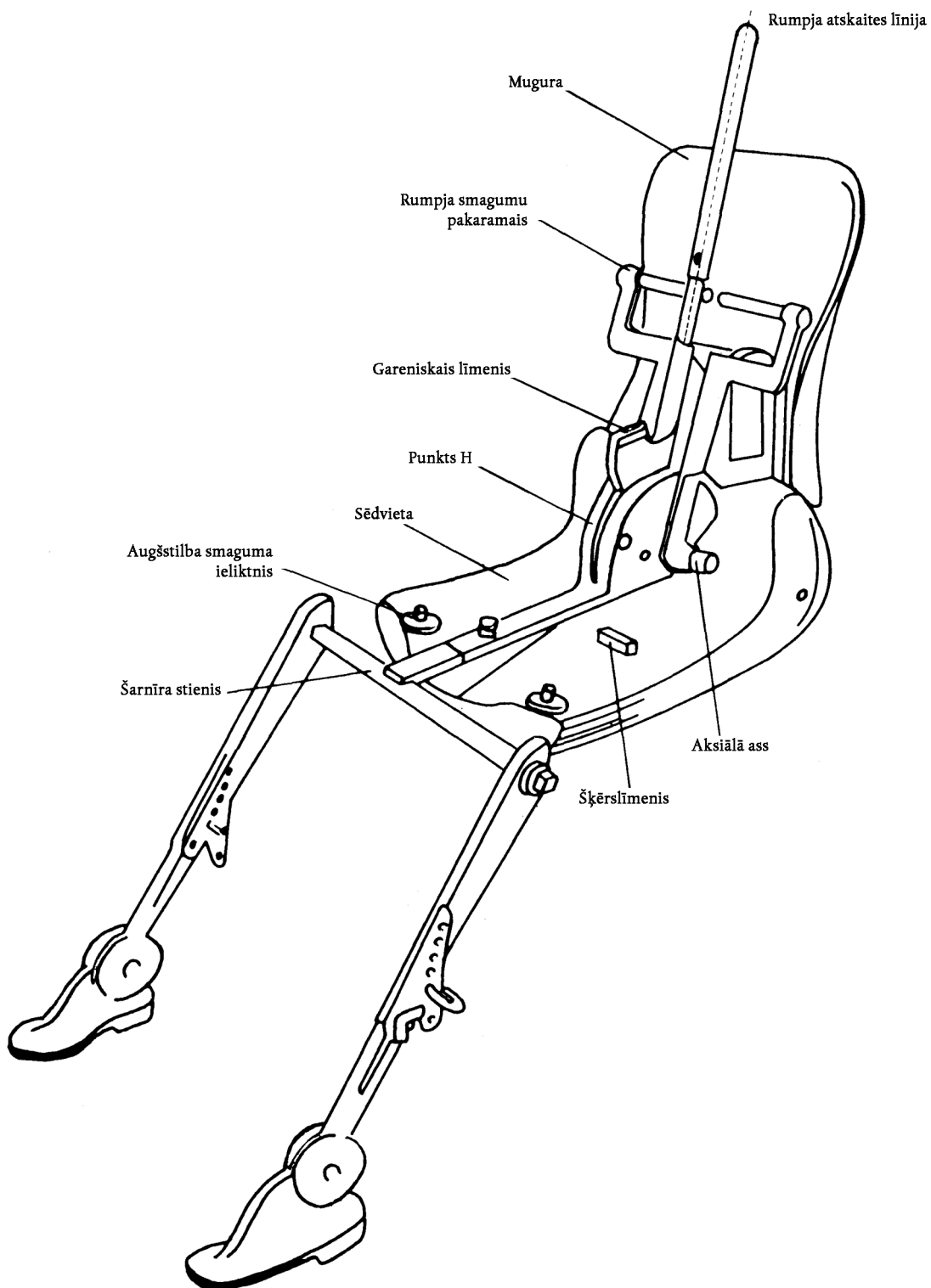
5. REZULTĀTI

- 5.1. Kad manekens ir uzstādīts tā, kā aprakstīts 4. punktā, H punkta un transportlīdzekļa attiecīgā sēdekļa atzveltnes faktisko leņķi veido H punkts un manekena rumpja atskaites līnijas slīpuma leņķis.
  - 5.2. H punkta koordinātes attiecībā pret trim savstarpēji perpendikulārām līnijām un faktisko sēdekļa atzveltnes leņķi izmēra tā, lai salīdzinātu ar transportlīdzekļa ražotāja sniegtajiem datiem.
6. PUNKTU R UN H RELATĪVĀ NOVIETOJUMA UN ATTIECĪBAS STARP PROJEKTĒTO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI UN FAKTISKO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI PĀRBAUDE
- 6.1. Saskaņā ar 5.2. punktu veikto H punkta un faktiskā sēdekļa atzveltnes leņķa mērījumu rezultātus salīdzina ar R punkta koordinātēm un projektēto sēdekļa atzveltnes leņķi, ko norādījis transportlīdzekļa ražotājs.
  - 6.2. R punkta un H punkta relatīvo novietojumu un attiecību starp projektēto sēdekļa atzveltnes leņķi un faktisko sēdekļa atzveltnes leņķi attiecīgajam sēdeklim uzskata par pietiekamu, ja H punkts, ko nosaka tā koordinātes, atrodas gareniskā taisnstūrī, kura horizontālās un vertikālās malas ir attiecīgi 30 un 20 mm un kura diagonāles krustojas R punktā, un ja faktiskais sēdekļa atzveltnes leņķis atšķiras 3° robežās no projektētā sēdekļa atzveltnes leņķa.
  - 6.2.1 Ja šie nosacījumi ir izpildīti, R punktu un projektēto sēdekļa atzveltnes leņķi izmanto testā un, ja nepieciešams, manekenu noregulē tā, lai H punkts sakristu ar R punktu un faktiskais sēdekļa atzveltnes leņķis sakristu ar projektēto sēdekļa atzveltnes leņķi.
  - 6.3. Ja H punkts vai faktiskais sēdekļa atzveltnes leņķis neatbilst 6.2. punkta prasībām, H punktu vai faktisko sēdekļa atzveltnes leņķi nosaka vēl divas reizes (pavisam trīs). Ja divu no šīm darbībām rezultāti atbilst prasībām, tad uzskata, ka testa rezultāti ir apmierinoši.
  - 6.4. Ja vismaz divi no trim testa rezultātiem neatbilst 6.2. punkta prasībām, tad uzskata, ka testa rezultāti ir neapmierinoši.
  - 6.5. Ja rodas 6.4. punktā aprakstītā situācija vai ja nav iespējama pārbaude tāpēc, ka transportlīdzekļa ražotājs nav sniedzis informāciju par R punkta novietojumu vai par projektēto sēdekļa atzveltnes leņķi, tad vienmēr attiecībā uz šajā direktīvā minēto R punktu vai projektēto sēdekļa atzveltnes leņķi var izmantot par piemērojamiem triju testu rezultātu vidējos rezultātus.
  - 6.6. Lai pārbaudītu R punkta un H punkta relatīvo novietojumu un attiecību starp projektēto sēdekļa atzveltnes leņķi un faktisko sēdekļa atzveltnes leņķi sērijveidā ražotam transportlīdzeklī, 6.2. punktā minēto taisnstūri aizstāj ar kvadrātu, kam ir 50 mm gara mala, un faktiskais sēdekļa atzveltnes leņķis neatšķiras no projektētā sēdekļa atzveltnes leņķa vairāk kā par 5°.
-

Papildinājums

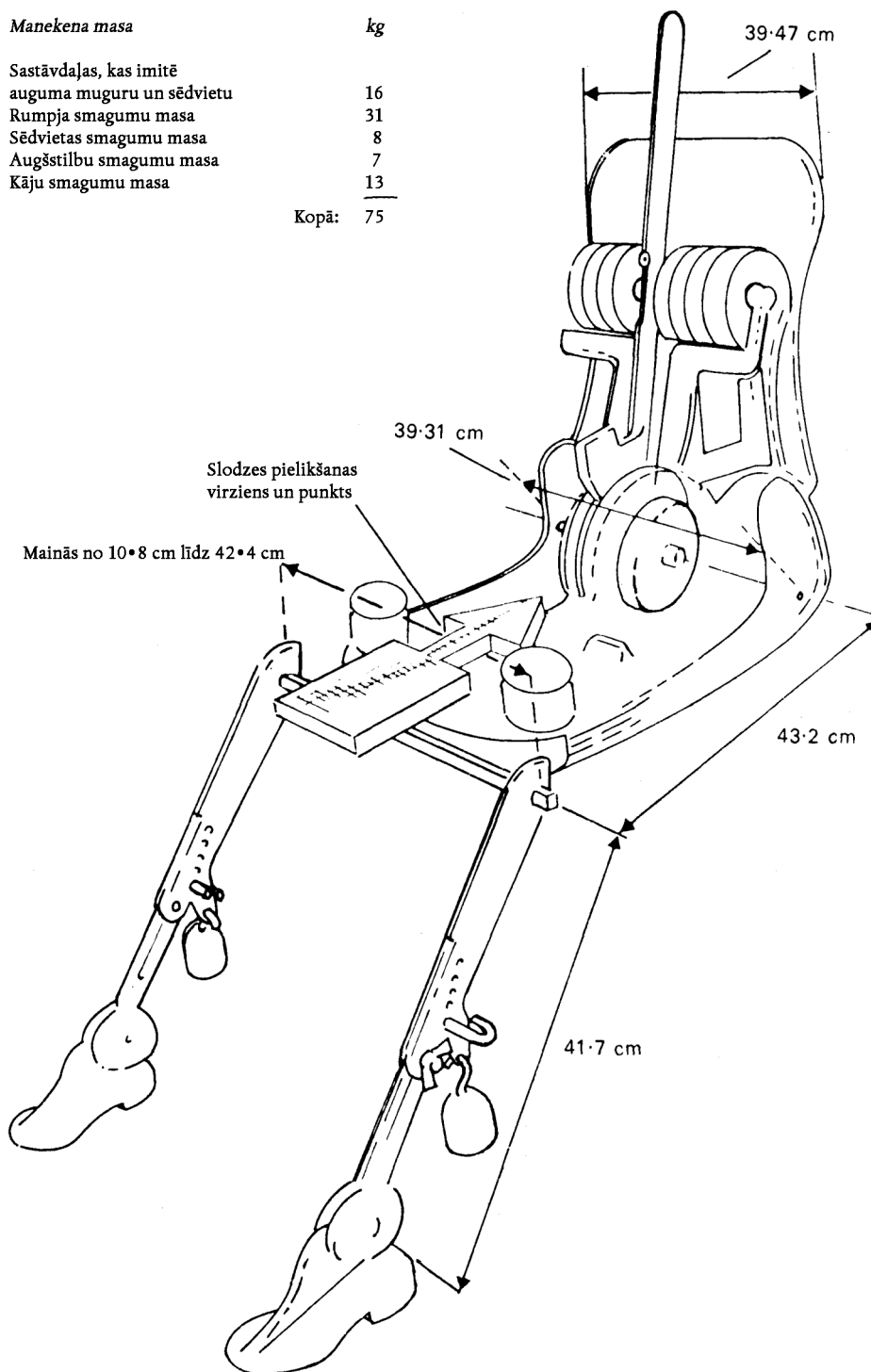
TRĪSDIMENSIJU MANEKENA SASTĀVDAĻAS

1. attēls

MANEKENA IZMĒRI UN MASA

<i>Manekena masa</i>	<i>kg</i>
Sastāvdaļas, kas imitē auguma muguru un sēdvietu	16
Rumpja smagumu masa	31
Sēdvietas smagumu masa	8
Augšstilbu smagumu masa	7
Kāju smagumu masa	13
Kopā:	75

2. attēls

V PIELIKUMS

METODE, KĀ MĒRĪT IZVIRZĪJUMU

Pielikuma 1. punktu izsaka šādi:

Lai noteiktu, cik daudz ierīce ir izvirzīta no paneļa, uz kura tā ir uzmontēta, 165 mm sfēru virza gar un tā, lai tā pieskaras aplūkojamai sastāvdaļai, sākot no sākuma stāvokļa saskarei ar aplūkojamo sastāvdaļu. Izvirzījuma vērtība ir vislielākā no iespējamām "y" variācijām, mērot variāciju no sfēras centra perpendikulāri panelim.

Ja paneli un sastāvdaļas u.c. ir pārklāti ar materiāliem, kas ir mīkstāki par A nostiprinājuma cietību 50, iepriekš aprakstīto izvirzījumu mērīšanas procedūru pielieto tikai pēc šādu materiālu noņemšanas.

PAPILDINĀJUMS I, II, III, IV UN VI PIELIKUMAM

PIEZĪMES

I PIELIKUMAM

DEFINĪCIJAS, EEK APSTIPRINĀJUMA PIETEIKUMI UN SPECIFIKĀCIJAS

Pielikuma 2.2. punktam:

Atskaites zonu nosaka bez atpakaļskata spoguļa. Enerģijas izkliedēšanas testu izpilda bez atpakaļskata spoguļa. Svārsts neietekmē spoguļa montāžu.

Pielikuma 2.3. un 2.3.1. punktam:

Izņēmums, ko šajos punktos nosaka aiz stūres rata, ir spēkā arī priekšējā sēdekļa pasažiera(-u) galvas trieciena zonai.

Attiecībā uz regulējama stūres rata zonu, kuru galēji atbrīvo, samazina līdz atbrīvoto zonu kopējam laukumam katram vadītāja vietas stāvoklim, kādu var pieļaut stūres ratam.

Ja ir iespējams izvēlēties starp dažādiem stūres ratiem, atbrīvoto zonu nosaka, izmantojot visnelabvēlīgāko stūres ratu ar vismazāko diametru.

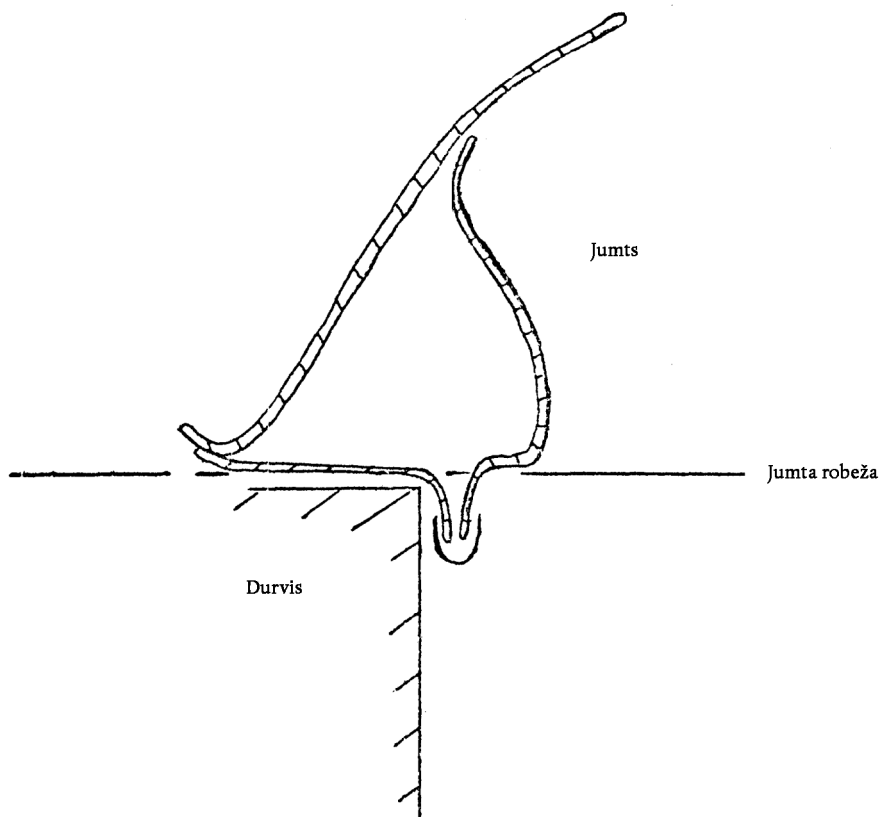
Pielikuma 2.4. punktam:

Mērinstrumentu paneļa līmenis sniedzas visā pasažieru salona platumā, un to nosaka aiz mugurējie saskares punkti vertikālajai līnijai ar mērinstrumentu paneli, kad šo līniju virza pāri transportlīdzekļa platumam. Ja vienlaicīgi ir divi vai vairāki saskares punkti, tad mērinstrumentu paneļa līmeņa noteikšanai izmanto viszemāko saskares punktu. Attiecībā uz vadības pultīm, ja nav iespējams noteikt mērinstrumentu paneļa līmeni, atsaucoties uz vertikālas līnijas saskares punktiem, tad mērinstrumentu paneļa līmenis ir tur, kur horizontāla līnija 25,4 mm virs priekšējo sēdekļu H punkta šķērso vadības pulti.

Pielikuma 2.5. punktam:

Transportlīdzekļa malās jumts sākas durvju atvēruma augšējā malā. Parasti jumta sānu robežas attēlo kontūras, kuras veido atlikušās virsbūves apakšējā mala (sānskats), kad durvis ir atvērtas. Attiecībā uz logiem jumta sānu robeža būs nepārtraukta caurspīdīga līnija (sānu logu rūšu saskares punkts). Stiprinājumos jumta sānu robeža iet caur savienojuma līniju starp caurspīdīgajām līnijām. Definīcija 2.5. punktā ir derīga jebkurai jumta atverei aizvērtā stāvoklī transportlīdzeklim, kas noteikts 2.7. vai 2.8. punktā.

Mērījumu nolūkā ņem vērā lejup vērstos atlokus. Uzskata, ka tie ir daļa no transportlīdzekļa sānsienas.

Pielikuma 2.7. punktam:

Nenoņemamu aizmugures logu saprot kā cietu konstrukcijas elementu.

Automašīnas ar nenoņemamiem aizmugures logiem no cietā materiāla uzskata par automašīnām ar atbīdāmu jumtu, kā noteikts 2.8. punktā.

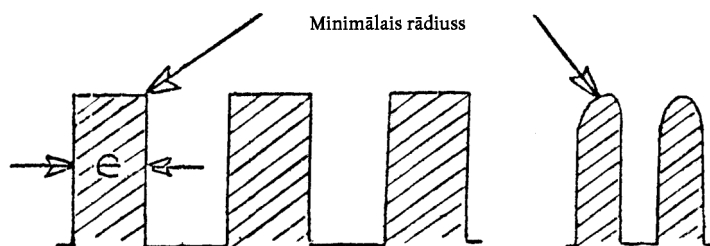
Pielikuma 5.1.1. punktam:

Asa mala ir mala no cietā materiāla ar liekuma rādiusu, kas ir mazāks par 2,5 mm, izņemot izvirzījumiem, kas mazāki par 3,2 mm, mērot no paneļa. Šajā gadījumā nepiemēro minimālo liekuma rādiusu ar noteikumu, ka izvirzījuma augstums ir ne mazāks kā puse no tā platuma un tā malas nav asas.

Uzskata, ka režģi atbilst noteikumiem, ja tie atbilst šajā tabulā dotajam prasību minimumam:

(mm)

Atstarpe starp elementiem	Plakani elementi		Apaļi elementi (minimālais rādiuss)
	e/min.	min. rādiuss	
0 līdz 10	1,5	0,25	0,50
10 līdz 15	2,0	0,33	0,75
15 līdz 20	3,0	0,50	1,25

Pielikuma 5.1.2. punktam:

Testa laikā nosaka, vai stiebrojumam izmantotās detaļas trieciena zonā var pārvietoties vai izvirzīties uz āru, palielinot apdraudējumu pasažieriem vai traumu smagumu.

Pielikuma 5.1.3. punktam:

Šie divi jēdzieni (mērinstrumentu līmenis un apakšējā mala) var būt atšķirīgi. Tomēr šis punkts ir iekļauts 5.1. punktā (... virs mērinstrumentu paneļa līmeņa...) un tādēļ tas ir piemērojams tikai tad, ja šie abi jēdzieni ir kopā. Ja šie abi jēdzieni nav kopā, proti, ja mērinstrumentu paneļa apakšējā mala atrodas zem mērinstrumentu paneļa līmeņa, to aplūko saskaņā ar 5.3.2.1. punktu, atsaucoties uz 5.8. punktu.

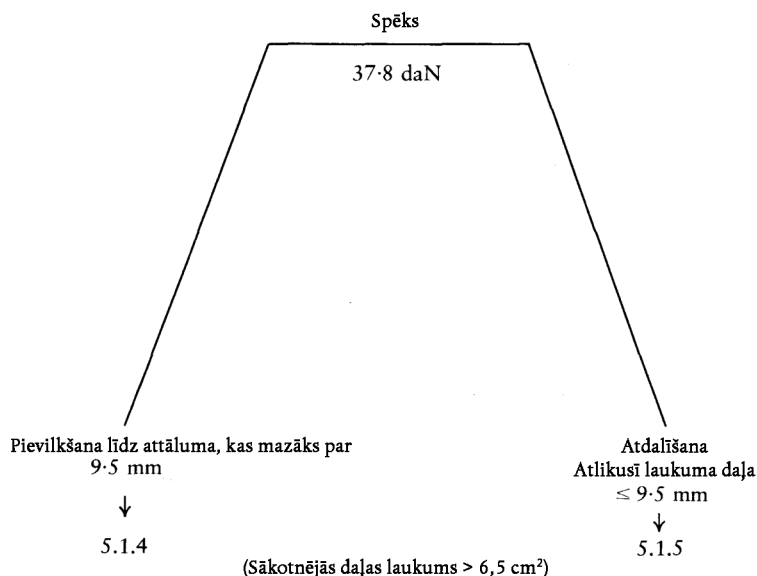
Pielikuma 5.1.4. punktam:

Ja roktura vai galviņas platuma izmērs ir vienāds vai lielāks par 50 mm un tas atrodas zonā, kurā, ja tās platums būtu mazāks par 50 mm, maksimālo izvirzījumu noteiktu, izmantojot zveltņgalvas mēraparatūru ar V pielikuma 2. punktu, – maksimālo izvirzījumu nosaka saskaņā ar V pielikuma 1. punktu, proti, izmantojot sfēru ar 165 mm diametru un nosakot maksimālo “y” ass augstuma atšķirību.

Šķērsriezuma laukumu izmēra plaknē, kas ir paralēla virsmai, uz kuras ir uzmontēta sastāvdaļa.

Pielikuma 5.1.5. punktam:

Šā pielikuma 5.1.4. un 5.1.5. punkts viens otru papildina; piemēro 5.1.5. punkta pirmo teikumu (proti, 37,8 daN liels spēks pievilksšanai vai atdalīšanai) un pēc tam 5.1.4. punktu attiecībā uz pievilksšanu līdz izvirzījumam no 3,2 līdz 9,5 mm vai attiecībā uz atdalīšanu – 5.1.5. punkta abus pēdējos teikumus (šķērsriezuma laukumu mēra pirms spēka piemērošanas). Tomēr, ja praktiskos apstākļos jāpiemēro 5.1.4. punkts (pievilksšana līdz attālumam zem 9,5 mm un virs 3,2 mm), būtu ērtāk pirms 5.1.5. punktā precizētā 37,8 daN spēka piemērošanas pēc ražotāja izvēles pārbaudīt 5.1.4. punkta specifikācijas.

Pielikuma 5.1.6. punktam:

Tā kā attiecībā uz mīkstu materiālu klātbūtni prasības attiecas tikai uz cieto pamatu, izvirzījumu mēra tikai cietajam pamatam.

Nostiprinājuma cietības mērījumus veic paša testa objekta paraugiem. Ja sakarā ar materiāla stāvokli nav iespējams veikt cietības mērījumu ar A nostiprinājuma metodi, novērtējumam izmanto salīdzināmus mērījumus.

Pielikuma 5.2.1. punktam:

Neaplūko kāju pedāļus, to plecus un tiešo centrālo mehānismu, izņemot apkārtējo balstu metālu.

Pielikuma 5.2.2. punktam:

Kritērijs, kā noteikt, vai saskare ar stāvbremžu vadības ierīci ir iespējama, ir šādu ierīču pielietojums:

- II pielikumā precizētā zveltņa imitācija, ja vadības ierīce atrodas virs mērinstrumentu paneļa vai tā līmenī (jāpārbauda saskaņā ar 5.1. punktu un trieciena zonā),
- VI pielikumā precizētais leņķis, ja vadības ierīces elements atrodas zem mērinstrumentu paneļa līmeņa (šajā gadījumā vadības sviru testē saskaņā ar 5.3.2.3. punktu).

Pielikuma 5.2.3. punktam:

Tehniskās specifikācijas, kas uzskaitītas 5.2.3. punktā, attiecas arī uz plauktiem un tām vadības pults detaļām zem mērinstrumentu paneļa līmeņa, kuras atrodas starp priekšējiem sēdekļiem, ar noteikumu, ka tie atrodas H punkta priekšpusē. Ja rievā ir noslēgta, to uzskata par cimdū nodalījumu, uz ko neattiecas šīs specifikācijas.

Pielikuma 5.2.3.1. punktam:

Precizētie izmēri attiecas uz virsmu, pirms tai pievieno materiālu ar A nostiprinājuma cietību 50 (skatīt 5.2.4. punktu). Enerģijas izkliedēšanas testus veic pēc III pielikuma būtības.

Pielikuma 5.2.3.2. punktam:

Ja plaukts atdalās vai salūst, tas nerada bīstamības pazīmes; tas attiecas ne tikai uz apmali, bet arī uz citām malām, kas vērstas uz pasažieru salona pusi, pielietota spēka rezultātā.

Plaukta stiprāko daļu uzskata par piegulošu armatūrai. Tāpat "būtiski izkropļots" nozīmē, ka pielietota spēka rezultātā plaukta novirzei, kas izmērīta no sākuma saskares punkta ar testa cilindru, jābūt locījumam vai deformācijai, kas redzama ar neapbruņotu aci. Elastīga deformācija ir pieņemama.

Testa cilindra garums ir vismaz 50 mm.

Pielikuma 5.3. punktam:

"Citas detaļas" iekļauj tādas detaļas kā logu bultiņas, drošības jostu augšējās stiprinājuma vietas un citas detaļas, kas atrodas pēdu vietā un durvju pusē, ja vien šīs detaļas nav aplūkotas iepriekš vai ir izņēmums tekstā.

Pielikuma 5.3.2. punktam:

Uz to telpu, kas atrodas starp priekšējo starpsienu un mērinstrumentu paneli, kura atrodas augstāk nekā mērinstrumentu paneļa apakšējā mala, neattiecas 5.3. punkta specifikācijas.

Pielikuma 5.3.2.1. punktam:

Rādiuss 3,2 mm apmērā attiecas uz visām saskarsmes sastāvdaļām, uz kurām attiecas 5.3. punkts, aplūkojot visos pielietojuma stāvokļos.

Izņēmuma kārtā cimdū nodalījumus aplūko tikai noslēgtā stāvoklī, drošības jostas parasti aplūkos tikai nostiprinātā stāvoklī, taču jebkura detaļa, kurai ir noteikts nostiprinājuma stāvoklis, arī atbilst 3,2 mm rādiusa prasībai minētajā nostiprinātajā stāvoklī.

Pielikuma 5.3.2.2. punktam:

Atskaites virsmu atrod, ar 2 daN spēku piemērojot ierīci, kas aprakstīta V pielikuma 2. punktā. Ja tas nav iespējams, izmanto V pielikuma 1. punktā aprakstīto metodi ar 2 daN spēku.

Bīstamu izvirzījumu novērtēšana ir tās iestādes ziņā, kas atbild par testiem.

37,8 daN lielu spēku piemēro pat tad, ja sākotnējais izvirzījums ir mazāks par attiecīgi 35 vai 25 mm. Izvirzījumu izmēra zem piemērotās slodzes.

Horizontālo garenvirziena 37,8 daN spēku parasti piemēro ar zveltņi, kam ir plakans gals, ne vairāk kā 50 mm diametrā, bet ja tas nav iespējams, var izmantot līdzvērtīgu metodi; piemēram, noņemot šķēršļus.

Pielikuma 5.3.3.2. punktam:

Vistālāk izvirzītā daļa attiecībā uz pārnese pārslēga sviru ir tā roktura vai galviņas daļa, ar ko pirmo saskaras vertikālā šķērsplakne, kuru pārvieto gareniskā, horizontālā virzienā. Ja kāda no pārnese pārslēga sviras vai rokas bremzes daļām atrodas virs H punkta, šī svira būs jāaplūko tā, ir kā tā visa atrastos virs H punkta līmeņa.

Pielikuma 5.3.4. punktam:

Ja horizontālā(-ās) plakne(-es), kas šķērso zemāko priekšējo un aizmugurējo sēdekļu H punktu, nesakrīt, tad nosaka vertikālu plāksni, kura ir perpendikulāra transportlīdzekļa garenvirziena asij un kura šķērso priekšējā sēdekļa H punktu. Atbrīvoto zonu tad aplūkos atsevišķi gan priekšējam, gan aizmugurējam pasažieru salonam saistībā ar to attiecīgo H punktu un līdz iepriekšnoteiktajai vertikālajai plaknei.

Pielikuma 5.3.4.1. punktam:

Pārvietojamus saules aizsegus aplūko visos lietošanas stāvokļos. Saules aizsegu rāmjus neuzskata par cietiem pamatiem (skatīt 5.3.5. punktu).

Pielikuma 5.4. punktam:

Kad testē jumtu, lai izmērītu tos izvirzījumus un detaļas, kam var pieskarties ar lodi, kuras diametrs ir 165 mm, griestu apšuvums ir jānoņem. Novērtējot precizētos rādījumus, ņem vērā proporcijas un īpašības, kas ir attiecināmas uz griestu apšuvumu. Jumta testējams laukums sniedzas priekšā un virs šķērsplaknes, kuru ierobežo aizmugurējā sēdekli novietotā manekena rumpja atskaites līnija.

Pielikuma 5.4.2.1. punktam (skatīt 5.1.1. punktu "asu malu" definīcijai):

Lejupvērstu izvirzījumu mēra parasti jumtam saskaņā ar V pielikuma 1. punktu.

Izvirzītās detaļas platumu mēra taisnā leņķī attiecībā pret izvirzījuma līniju. Jo īpaši cietais jumta ribojums neizvirzās no jumta iekšējās virsmas vairāk par 19 mm.

Pielikuma 5.5. punktam:

Visām atbīdāmu jumtu ribām jāatbilst 5.4. punktam, ja sfērai ar 165 mm diametru iespējams ar tām saskarties.

Pielikuma 5.5.1.2., 5.5.1.2.1. un 5.5.1.2.2. punktam:

Atvēršanas un vadības ierīces miera stāvoklī un ar aizvērtu jumtu atbilst visiem precizētajiem nosacījumiem.

Pielikuma 5.5.1.2.3. punktam:

37,8 daN lielu spēku piemēro pat tad, ja sākotnējais izvirzījums ir mazāks par 25 mm. Izvirzījumu izmēra zem piemērotās slodzes.

37,8 daN lielu spēku, ko piemēro triecienu virzienā, kas III pielikumā noteikts kā pieskare zveltņgalvas trajektorijai, parasti piemēro ar tāda zveltņa palīdzību, kam ir plakans gals un diametrs ne vairāk kā 50 mm, bet, ja tas nav iespējams, var izmantot līdzvērtīgu metodi; piemēram, noņemot šķēršļus.

“Miera stāvoklis” ir vadības ierīces stāvoklis, kad tā ir noslēgtā stāvoklī.

Pielikuma 5.6. punktam:

Pārveidojamo virsējo daļu stieņu sistēma nereprezentē pretapgāšanās stieni.

Pielikuma 5.6.1. punktam:

Priekšējā stikla augšējā daļa sākas virs priekšējā stikla caurspīdīgās kontūras.

Pielikuma 5.7.1.1. punktam:

Skatīt 5.1.1. punktu “asu malu” definīcijai.

Pielikuma 5.7.1.2. punktam:

Nosakot priekšējo sēdekļu atzveltnes galvas triecienu zonu, par šīs sēdekļa atzveltnes sastāvdaļu uzskata jebkuru konstrukciju, kas nepieciešama sēdekļa atzveltnes atbalstam.

Pielikuma 5.7.1.2.3. punktam:

Arī sēdekļu rāmju polsterējumam izvairās no bīstami raupjas virsmas un asām malām, kas varētu palielināt transportlīdzeklī sēdošajiem smagu miesas bojājumu briesmas.

II PIELIKUMAM

GALVAS TRIECIENA ZONAS NOTEIKŠANA

Pielikuma 2.1.1.2. punktam:

Izvēle starp abām augstuma noteikšanas metodēm paliek ražotāja ziņā.

Pielikuma 2.2. punktam:

Nosakot saskares punktus, mēraparatūras pleca garumu konkrētās darbības laikā nemaina. Katra darbība sākas no vertikāla stāvokļa.

Pielikuma 3. punktam:

25,4 mm izmērs ir mērījums no horizontālās plaknes, kura šķērso H punktu, līdz horizontālajai pieskarei zveltņgalvas zemākajam profilam.

III PIELIKUMAM

ENERĢIJU IZKLIEDĒJOŠU MATERIĀLU TESTĒŠANAS METODE

Pielikuma 1.4. punktam:

Attiecībā uz jebkuras sastāvdaļas lūzumu enerģijas izkliedēšanas testa laikā skatīt piezīmi I pielikuma 5.1.2. punktā.

IV PIELIKUMAM

METODE KĀ NOTEIKT H PUNKTU UN FAKTISKO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI UN PĀRBAUDĪT PUNKTU R UN H RELATĪVO NOVIETOJUMU, KĀ ARĪ ATTIECĪBU STARP PROJEKTĒTO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI UN FAKTISKO SĒDEKĻA ATZVELTNES LEŅĶI

Pielikuma 4. punktam:

Lai noteiktu H punktu jebkuram sēdeklim, pārējos sēdekļus vajadzības gadījumā var izņemt.

VI PIELIKUMAM

IEKĀRTA UN PROCEDŪRA I PIELIKUMA 5.2.1. PUNKTA PIEMĒROŠANAI

Pirmajam teikumam:

Pret vadības ierīcēm, kas vadāmas ar kāju, izturas kā pret kājas pedāļiem.
